

lesarabrev

Um frek ungfólk og ONNUR frek fólk

Dagblaðið nr. 3 1978, mikudagin 11. januar: »STULDUR. Trupulleikarnir av ungfólki, sum gongur inni í handlum og

taka av hillum uttan at gjalda fyri nakað, eru ógvuliga stórir.

... men ungfólk eru so frek, at tað hindrar teim-

um ikki at taka av hillunum, sjálvt um fleiri standa og hyggja at, sigur Hans.»

Hetta stendur at lesa í

omanfyrinevnda Dagblaði í viðtalu við Hans Mortensen, stjóra í SMS.

Eisini sigur Hans Mortensen, at um hetta heldur

fram, so fer hann víðari við málinum.

Hesar skuldsetingar um, at børn og ungfólk stjála í SMS, hava vit sæð ferð eftir ferð í bløðunum, heilt síðani hendan fyrstøkan varð opnað.

Tað tykist løgið, at menn kunnu blaka slíkar skuldsetingar út um ein týðandi part av samfelagsborgarum og kunnu gera hetta óstraffaðir.

Tað er eingin ivi um, at tað finnast ungfólk, sum hava stolið — eisini í SMS. Men um ein fór at hyggja eftir í rættarbókunum, so er helst eingin ivi um, at ein har kundi funnið bæði stjórar og annað gott fólk, sum hevur stolið og á mangan annan hátt ikki hevur reint mjøl í posanum, uttan at teir allir eru so ungir.

Harfyri trúgvi eg ikki, at Hans Mortensen ella Dagblaðið høvdu hildið tað verið rætt at siga: »Stjórar stjála.«

Flest øll munnu vera samd um at stulur og óreiðilgheit er ikki nakað, sum er bundið til ungdom, men eins væl er at finna millum fólk í fjøruti, og eldri og í flestu støttum, t.d. eisini millum stjórar og handilsmenn.

Sum heild kann roknað við, at flestu ungfólk eru ærligir og reiðilgir samfelagsborgarar eins væl og aðrir bólkir í samfelagnum t.d. stjórar og handilsmenn.

Til tað seinasta stjórn sigur um at fara víðari við málinum, kann verða spurt, um ein hevur lóg-ligan rætt til at seta slíkar skuldsetingar fram, uttan at hava latið lögregluna fingið málið um hendur.

At enda: Tað er mær ein gáta, at fólk, ung ella gamalt, fær seg til at seta sini bein í SMS, fyri síðani, tá tey eru útaturkomin, at verða lögð undir stulur.

h.m.

Jógvan Joensen saman við konu, børnum og foreldrum sínum á Trøllanesi

kunnu lata okkara róma fyri, um vit skulu rokna okkum tann ásetta mjólk- arprisin, sum í lötuni er 2,69 kr. Undir henda pris er ikki ráðiligt at fara um vinnan framvegis skal verða lønandi.

Rómastudningurin til framleiðara er í lötuni ein króna fyri liturin, men tá talan er um studning til avlopsmjólk, ið bert Meiaríð fær, kemur studningurin til hvønn framleiðan litur av róma hjá Meiarínum, at verða tiggju krónur.

Tað sær ikki mætari út, enn at hetta er ein beinleiðis diskriminering av útbýgdunum, tí umframt Meiaríð í Havn, eru tað bert nakrar av útbýgdunum, sum liggja soleiðis fyri samferðslu, at tær kunnu fáast við sølu av róma.

Tað er eingin ivi um, at øll mjólk, ið verður framleidd á teimum sokallaðu brimplássum, kundi verið seld sum frystur rómi, og soleiðis ikki bundin av veðri og vindi. Tí markaðurin er til, um bert møguleiki hevði verið fyri at sloppi at honum.

Neytakjotið er í somu støðu sum mjólk. E.F.-studlað avlopskjot kemur óavmarkað inn á tann feroyska marknaðin til so

lágur prisir, at ikki kann verða talan um lønandi feroyska framleiðslu av neytakjoti, sjálvt um landskassin letur nakað av studningi. Studningurin er soleiðis skipaður, um kjotið ikki verður selt fyri meir enn 11,00 kr. kg. so fáast 7,00 kr. úr landskassanum í studningi ella tilsamans 18,00 kr. kg. Men skuldi man verið so heppin, at onkur bjóðaði meira enn tær ellivu krónurnar, ja, so fært tú einki úr landskassanum.

Fyri hetta sama E.F.-kjotið úr Danmark, fær danski búnaðarmaðurin í dag upp til 26,00 kr. kg., og í smásølu kemur sama kjotið upp í móti teimum fimti krónunum. Fingu vit somu ella betri sømdir í kjotframleiðsluni, so var hetta ein stuðul undir bygdamenningini og jarðarbrúkinum sum heild.

Henda høga kjotpris, ella ein pris, sum liggur uppaftur hægri, kunnu vit hava í væntu, um vit bert skulu líta á útlenska framleiðslu, tí sum kunnu- ugt er meir ella minni trot á matvørum um allan heim í dag. Hetta trot verður ikki minni sum ári- ni ganga. Tað er ikki meir enn ein sjálfvlgja, at vit syrgja fyri at framleiða tað kjot sjálvir, sum vit hava brúk fyri. Soleiðis

kundu vit eisini staðið ó- heftir av útlenskum prislunum.

Tað má verða ein lands- uppgáva at fáa eina slíka framleiðslu í gongd. Sjálvt um landið er lítið, so er lendi nokk til eina slíka framleiðslu.

Úti á bygd hevur gjøgnum árin verið velt nakað av eplum, og kundi hetta eisini verið ein stuðul undir bygdamenningini, um ikki solan var so tilvild- arlig. Meginreglan hevur verið tann, at tá nógv hevur verið sett niður og fruktin góð, so hevur prisurin ligið í botni, ella hevur ikki borið til at sloppið av við grøðina. Men velti tú bert til hús- brúks, ja, so vóru prisirnir oftast í toppinum. Einasta framleiðsla, ið ikki hevur staðið á at sloppi av við, er skerpi kjotið. Her er útbóðið minni enn eftir- spurningurin og hevur prisurin tí eisini verið har eftir. Kjotið er vorðið ein luksúsvøra, ið øll vilja hava, ja, næstan óansæð, hvat tað kostar. Tær krónurnar, ið kjotið hevur givið, er ivaleyst orsøkin til, at tað ikki fyri langt síðani er vorðið óskult í mangari útbýgd.

Men sum orðtakið sigur, so er vandi í hvørjari vælferð, og soleiðis er eisini her. Mangar av bygdu- num eru nú soleiðis fyri,

at seyðurin ikki fæst úr haganum við skili, ella eru eisini hagar, har als ikki verður farið á fjall. Hetta fyrbrigdi tykist at vinda uppá seg. Orsøkirnar eru tvinnar. Fyri ein part eru bygdirnar komnar niður undir, hvat mannskaði viðvík, og harafturat eru ognarviðurskiptini atvold- in í, at so er. Tann seinna orsøkin er eftir mini met- ing tann størri.

Í lötuni meti eg grund- arlagið undir útbýgdunum nakað soleiðis.

Vit hava ein trýbeintan krakk, tað eina beinið er burtur (uttanbiggjajørð- in). Hini bæði beini eru rættuliga illa løstaði (neyta- og seyðabrúkið). Undir líðini stendur ein plyss-stólur. Tú kemur inn og tær verður boðin sess, tú velur sjálvur og sessast í plyss-stólinum (stórbygdini) sjálvandi, tí krakkurin er ónýtilgur í tí standi hann er í.

Samanum tikið meti eg treytirnar fyri eini bygda- menning at vera.

1. At brúkin hava eina slíka stødd, at livandi er av teimum.
2. At tað, sum framleitt verður, kann avsetast til hósandi prisir.
3. At øll sola og keyp av búnaðarvørum í landinum verður samskipað.
4. Og at eftirlit verður við vørnum, soleiðis at keyparanum verður tryggjað vera av bestu góðsku. Eitt slíkt eftirlit hevði verið til gagn fyri báðar partar, ikki minst fyri framleiðaran.

Aftur at hesum treytum krevst, at samferðslan er so góð sum á nakran hátt gjørligt, tí búnaðarvørur eru ofta so viðbreknar, at tær krevja skjótan og lagaligan flutning frá sel- ara til keypara.

Hvar er tann búnaðar- og bygdamenningarpoli- tikur landsstýrið boðaði frá í samgonguskjalinum? Higartil hevur hann bert verið á pappirinum. At vísa hann í verki hevur verið meira torført.

Landbúnaðurin og bygdamenningin er so nær knýtt at hvørjum øð- rum, at uttan landbúnað, eingin bygdamenning.

Trøllanes á trettanda

Jógvan Joensen

— eg havi
lisið tað
í

sosialinum

sjálvandi!!

Er nakað á vási,
sum tú vilt hava
í bløðini, so ring —
vit eru til reiðar.
Telefonir okkara eru
14720 og 11820